

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

Lovforslaget er en opfølgning af lovforslag nr. L 101, forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (Styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver m.v.), som undervisningsministeren fremsatte i Folketinget den 7. december 2005. For så vidt angår efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejds-skoler er forslaget tillige en opfølgning på lov nr. 336 af 18. maj 2005 om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (Skolernes frihed, mål med undervisningen, krav til bestyrelsesmedlemmer, lærere og tilsynsførende, herunder om danskundskaber, samt tilsyn m.v.)

Lovforslag nr. L 101 indeholder bl.a. forslag om at indføre obligatoriske afgangsprøver ved afslutningen af undervisningen i 9. klasse i folkeskolen.

Der er på den baggrund efter regeringens opfattelse behov for også at udmønte princippet om obligatoriske afgangsprøver over for elever i frie grundskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejds-skoler.

Regeringen finder imidlertid ikke at kravet om obligatoriske afgangsprøver ved afslutningen af 9. klasse bør gælde undtagelsesfrit for alle elever i alle frie grundskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejds-skoler (de frie skoler), idet forbindelsen mellem prøver og praksis hos nogle skoler ville give en række bindinger, som ikke findes forenelige med disse skolers grundlæggende frihed til at tilrettelægge og give en undervisning, der er i overensstemmelse med deres overbevisning. Der er således allerede en del frie skoler, der af ideologiske og pædagogiske grunde har fravalgt at anvende folkeskolens afgangsprøver. Der er desuden en del frie skoler, der ikke udbyder 9. klasse. Denne frihed ønsker regeringen respekteret.

Lovforslaget indebærer derfor, at elever på frie skoler, dvs. frie grundskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejds-skoler, der giver undervisning

på 9. klassetrin, skal aflægge folkeskolens afgangsprøver, medmindre skolerne har meddelt Undervisningsministeriet, at de ikke afholder afgangsprøverne. Når forældre vælger, at deres børn skal opfylde undervisningspligten i en fri skole, der afholder folkeskolens afgangsprøver, må det følge heraf, at afgangsprøverne skal have samme niveau og omfang som prøven i folkeskolen. Derfor foreslås, at afgangsprøverne skal afholdes efter samme regler, som gælder for afgangsprøverne i folkeskolen og dens elever. Det foreslås dog, at det af hensyn til den enkelte frie skoles værdigrundlag indføres adgang til at vælge specielle prøve-regler for historie.

For elever i ungdomsskolens heltidsundervisning finder regeringen, at der bør gælde tilsvarende regler om folkeskolens afgangsprøver som for elever i de frie skoler.

Ved lov nr. 336 af 18. maj 2005 om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. indførtes nye krav til frie grundskoler om fastlæggelse af slutmål og delmål, om udarbejdelse af undervisningsplaner, om evaluering af elevernes udbytte af undervisningen og af skolens samlede undervisning, om opfølgningsplaner og om offentliggørelse af slutmål på den enkelte skoles hjemmeside på internettet. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at der i forbindelse med en kommende ændring af lov om frie kostskoler vil blive søgt indført tilsvarende bestemmelser for så vidt angår kurser på efterskoler, hvor eleverne opfylder deres undervisningspligt. Lovforslaget indeholder forslag om, hvordan de nye krav indføres på efterskolerne og husholdnings- og håndarbejds-skolerne.

En elev, der har aflagt de af folkeskolens afgangsprøver, der omfattes af de gymnasiale optagelseskrav, har efter de gældende regler et retskrav på at blive optaget i de treårige gymnasiale uddannelser (forudsat at eleven samtidig opfylder alle øvrige optagelsesbetingelser, der er fastsat i den gymnasiale optagelsesbekendtgørelse). En elev, der har aflagt 10. klasseprøverne i dansk, matematik og engelsk samt efter valg folkeskolens afgangsprøver eller 10. klasseprøver i